

Współfinansowany w
ramach unijnego
programu „Europa dla
obywateli”

Rola NGO w odbudowaniu solidarności krajów UE

**Projekt „Solidarna współpraca partnerska naszą
przyszłością w Unii Europejskiej” realizowany w ramach
Programu Europa dla Obywateli**

Wilamowice, 29.08 – 02.09.2019

Spotkanie z przedstawicielami NGOs – zagadnienia

Zagadnienia omawiane na spotkaniu z przedstawicielami organizacji pozarządowych
(materiał moderatora spotkania)

I. NGO jako trzeci sektor w Unii Europejskiej

W dokumentach europejskich trzeci sektor pojawił się w 1993 r. za sprawą Zielonej Księgi polityki społecznej i Białej Księgi europejskiej polityki społecznej z 1994 r.

Współcześnie związki trzeciego sektora z Unią Europejską polegają przede wszystkim na tym, że organizacje te są beneficjentami środków unijnych.

Duże organizacje pozarządowe o zasięgu międzynarodowym mają możliwość lobbowania oraz wywierania wpływu na instytucje unijne poprzez organizowanie opinii publicznej.

Trzeci sektor jest bardzo ważnym elementem samoorganizującego się społeczeństwa, pozwala na aktywność obywateli poza komercyjnym obszarem rynku i bez upoważnienia państwa

II. Rola NGO, ich specyfika i funkcje

Rola organizacji pozarządowych w Europie wzrasta

- a.) NGO włączają się w dialog obywatelski,
- b.) NGO wypełniają funkcje społeczne, które państwa zaniechały, albo ograniczyły.
- c.) NGO stają się swoistym „systemem wczesnego ostrzegania”, sygnalizując, w których miejscach życia społecznego mamy do czynienia z różnymi rodzajami deficytu

Specyfika tych organizacji tzn. ich **dobrowolność, spontaniczność tworzenia, samostanowienie**) powoduje, że:

- mogą stanowić instrument przełamywania barier narodowych, religijnych, kulturowych.
- mogą lepiej i efektywniej przyczynić się do przełamywania stereotypów i uprzedzeń,
- mogą elastycznie reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu społecznym i gospodarczym,

Funkcje NGO:

1. Poznawcza

Organizacje pozarządowe są w państwach demokratycznych swoistym probierzem słuszności działań władz państwowych. Instytucje władzy państwowej uzyskują wiedzę w sprawie akceptacji bądź dezaprobaty podejmowanych decyzji.

Przykład 1 – organizacje, które zajmują się monitorowaniem konfliktów, aktów nietolerancji, łamania praw człowieka i obywatela.

Przykład 2 – organizacje ekologiczne są nośnikami informacji o tym, jak dana decyzja jest odbierana przez społeczności lokalne albo nawet w skali globalnej

Przykład 3 – organizacje zajmujące się świadczeniem usług medycznych czy socjalnych wskazują na przykład na luki w działaniach państwa, uwidaczniają niedowład organizacyjny czy braki finansowe w jakiejś dziedzinie.

2. Organizatorska

Wokół organizacji trzeciego sektora skupiają się jednostki i grupy społeczne, które łączą wspólne zainteresowania, system wartości, przynależność socjologiczna, przynależność terytorialna. Łącząc się w organizacje pozarządowe jednostki i grupy akcentują swoją przynależność ale jednocześnie akcentują niezależność od tradycyjnych instytucji związanych z państwem.

3. Inspirująca

Jest to funkcja bezpośrednio związana z poprzednią, gdyż organizacje pozarządowe pobudzają jednostki do aktywności społecznej, spontanicznie i bezinteresownie. Organizacje pozarządowe są inspiracją do uzewnętrzniania swoich przekonań i interesów, poza obszarem polityki, zatem jednostki przekonują się, że nie tylko np. partie polityczne są w stanie artykułować dążenia grup społecznych.

4. Integrująca

Jest to funkcja, która ma kilka wymiarów. Przede wszystkim integruje ludzi, wypełniając lukę, która powstała po rozbiciu tradycyjnych więzi społecznych.

Z drugiej strony organizacje pozarządowe odgrywają bardzo ważną rolę w procesie integracji europejskiej. Współpraca rządów, parlamentów czy polityków nie ma takiej siły oddziaływania, jak współpraca między ludźmi skupionymi w organizacjach, powstających dobrowolnie. **Proces wzajemnego poznawania się, przełamywania niechęci, niekiedy wrogości, przełamywanie stereotypów, to zadania, które wypełniają NGO, przyczyniając się do pogłębiania procesów integracyjnych w Europie**

5. Lobbyingowa

Organizacje pozarządowe stanowią skuteczny instrument nacisku na organy władzy państwowej. Są też skutecznym instrumentem nacisku na organizacje międzynarodowe. Współcześnie organizacje te stanowią jeden z podmiotów stosunków międzynarodowych. Zajmując się sprawami nie tylko lokalnymi czy krajowymi ale także globalnymi wywierają naciski na płaszczyźnie stosunków międzynarodowych.

III. Jak NGO wpływają na otoczenie w wyniku swoich działań

W wyniku działań organizacji pozarządowych:

- mogą następować zmiany w strukturach dużych grup społecznych
- mogą formalizować się grupy, które do tej pory działały nieformalnie
- mogą wywierać wpływ na strukturę społeczną, wyodrębniając grupy, które do tej pory nie były uwzględniane. (np. organizacje skupiające grupy homoseksualne, które po wielu latach działania doprowadziły do ich uznania)
- mogą wpływać na poglądy i postawy nie tylko swoich członków ale także większych grup społecznych. (np. Greenpeace, które wpływają na zmianę postrzegania kwestii ekologii)
- mają możliwość wywierania nacisku na władze i wprowadzania zmian w zapisach prawa. (np. działania organizacji feministycznych, dążących do równouprawnienia kobiet w sferze polityki, efektem czego są parytety na listach wyborczych czy też ustawodawstwo zakazujące dyskryminacji z powodu płci)

IV. Skuteczność działania NGO

Warunki skutecznego działania NGO:

- a.) odpowiadanie na potrzeby, na które inne organizacje czy instytucje nie reagują albo w małym zakresie
- b.) jednoznaczne określenie celu, swojej misji, grupy docelowej, do której kierują działania
- c.) podejmowanie zadań realistycznie, możliwych do wykonania, przy uwzględnieniu wszystkich czynników
- d.) systematyczność i ciągłość
- e.) zachowanie niezależności i nie uleganie naciskom zarówno ze strony sektora rządowego, jak i ze strony organizacji komercyjnych.

Wsparcie Komisji Europejskiej dla produkcji tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie może zostać pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.

- f.) wysokie walory moralne
- g.) wysokie standardy zarządzania finansami, ze szczególnym uwzględnieniem zasady transparentności.
- h.) dobór odpowiednich sposobów komunikowania się z otoczeniem, zarówno instytucjonalnym jak i społecznym,